

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ****ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ****ΕΥΠΕ (ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)****ΤΜΗΜΑ Α΄**

Ταχ. Δ/νση: Λ. Αλεξάνδρας 11

Τ.Κ.: 114 73

Πληροφορίες: Α. Κουλίδης

Τηλέφωνο: 210.6417960

Fax: 210.6430637

e-mail:

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2013

Α.Π. οικ. 172162

ΠΡΟΣ:**ΑΠΟΦΑΣΗ**

Θέμα: Έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το πρόγραμμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή «Ιωάννινα» της Περιφέρειας Ηπείρου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το ν. 4014/2011 (Α΄ 209) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, τη ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το ν. 1650/1986 (Α΄ 160) για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Το ν. 2289/1995 (Α΄ 27) για την αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων και άλλες διατάξεις, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4001/2011 (Α΄ 179) για τη λειτουργία ενεργειακών αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, για έρευνα, παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς υδρογονανθράκων κ.ά. και εκάστοτε ισχύει.
4. Το ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α΄ 87).

5. Το προεδρικό διάταγμα (π.δ.) 85/2012 (Α' 141) «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Την κοινή υπουργική απόφαση (κ.υ.α.) με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.06 για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ (Β' 1225).
7. Την ισχύουσα νομοθεσία της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά σε μέτρα, όρους, περιορισμούς και υποχρεώσεις για τη διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος, όπως στα επιτρεπόμενα όρια εκπομπής στερεών, υγρών και αέριων ρύπων και θορύβου, στην προστασία των δασών, στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, στην επεξεργασία αστικών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων, στη διαχείριση των υδάτων κ.ά.
8. Το με α.π. Δ1/13992/29.6.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Πετρελαϊκής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (α.π. ΕΥΠΕ 200079/29.6.2012), με το οποίο υποβλήθηκε στην ΕΥΠΕ η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην περιοχή «Ιωάννινα» της Περιφέρειας Ηπείρου (εφεξής συντομογραφούμενη ως ΣΜΠΕ-Ι).
9. Το με α.π. Δ1/Α/14888/11.7.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Πετρελαϊκής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (α.π. ΕΥΠΕ 200495/12.7.2012), με το οποίο υποβλήθηκαν στην ΕΥΠΕ επιπλέον αντίγραφα της ΣΜΠΕ-Ι.
10. Το με α.π. οικ.200545/12.7.2012 έγγραφο της ΕΥΠΕ, με το οποίο, στο πλαίσιο του άρθρου 7 της κ.υ.α. οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225), διαβιβάστηκε αντίγραφο της ΣΜΠΕ-Ι προς
 - το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου,
 - τη Διεύθυνση Χωροταξίας, τη Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας, τη Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
 - τους Γενικούς Γραμματείς Πολιτισμού και Τουριστικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού,
 - τη Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας,
 - τη Διεύθυνση Πετρελαϊκής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, προκειμένου να δημοσιοποιήσει τη ΣΜΠΕ-Ι στο κοινό ως Αρχή Σχεδιασμού.

11. Το με α.π. 2709/2.8.2012 έγγραφο της ΙΒ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, στο οποίο δεν διατυπώνεται κατ' αρχήν αντίρρηση για το πρόγραμμα και τίθενται όροι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (α.π. ΕΥΠΕ 201217/8.8.2012).
12. Το με α.π. 173816/1964/9.8.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στο οποίο αναφέρεται συμφωνία με το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ-Ι και μελλοντική αναγκαιότητα διατύπωσης απόψεων επί των ΜΠΕ των έργων και δραστηριοτήτων του προγράμματος (α.π. ΕΥΠΕ 201280/10.8.2012).
13. Το με α.π. 73831/2835/29.8.2012 έγγραφο της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου (α.π. ΕΥΠΕ 201516/30.8.2012) και η συνημμένη θετική γνωμοδότησή της επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (ΑΔΑ: Β4ΓΤ7Λ9-473).
14. Το με α.π. ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΑΧ/Φ12/90645/22475/4861/4389/11.9.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, στο οποίο δεν εκφράζεται καταρχάς αντίρρηση για τη ΣΜΠΕ-Ι, επισυνάπτεται κατάλογος των σημαντικότερων κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και τίθενται όροι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως ο αποκλεισμός των θεσμοθετημένων ζωνών απόλυτης προστασίας από την έρευνα και εκμετάλλευση, η επίβλεψη των εργασιών εκσκαφής από εξουσιοδοτημένο προσωπικό κ.ά. (α.π. ΕΥΠΕ 201759/13.9.2012).
15. Το με α.π. 43710/1093/5.9.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, με τη θετική γνωμοδότησή της ως προς την έγκριση της ΣΜΠΕ-Ι (α.π. ΕΥΠΕ 201868/19.9.2012).
16. Το με α.π. 35803/25.9.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στο οποίο συγκεντρώνονται οι αναφορές των Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Γενικού, Ειδικού για τη Βιομηχανία και Περιφερειακού Ηπείρου) σχετικά με τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων, σημειώνεται ότι από τα στοιχεία της ΣΜΠΕ-Ι δεν φαίνεται να υπάρχουν ασυμβατότητες με άλλες χρήσεις της ευρύτερης περιοχής και, βάσει αυτών, δεν υφίσταται κατ' αρχήν αντίρρηση για την έγκρισή της, υπό την προϋπόθεση τήρησης της πρόσθετης ζώνης προστασίας από το υδρογραφικό δίκτυο και την ακτογραμμή που περιλαμβάνεται στην προτεινόμενη εναλλακτική λύση 3 της ΣΜΠΕ-Ι (α.π. ΕΥΠΕ 202420/12.10.2012).

17. Το με α.π. 212738/7.11.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στο οποίο διατυπώνεται συμφωνία με τις βασικές παραδοχές και κατευθυντήριες γραμμές της ΣΜΠΕ-Ι και διατυπώνονται προτάσεις μέτρων για την υλοποίηση του προγράμματος (α.π. ΕΥΠΕ 203075/13.11.2012).
18. Το με α.π. οικ.6727/242/31.1.2013 έγγραφο του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στο οποίο αναφέρονται οι προστατευόμενες περιοχές βάσει του ν. 3937/2011 και οι εθνικοί δρυμοί, και δεν διατυπώνεται αντίρρηση για την έγκριση της ΣΜΠΕ-Ι εφόσον υιοθετηθεί η προτεινόμενη από τη μελέτη εναλλακτική λύση 3 (α.π. ΕΥΠΕ 166011/11.2.2013)
19. Το Π.Δ. 119/2013 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτων Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α' 153).

α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην περιοχή «Ιωάννινα» της Περιφέρειας Ηπείρου (ΣΜΠΕ-Ι) με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση του κάθε προγράμματος, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού, καθώς και του συνόλου των φυσικών και νομικών προσώπων που θα συμμετάσχουν στις ως άνω ενέργειες.

A. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

A.I. Περιοχή του προγράμματος – θεσμικοί, χωρικοί και εποχικοί περιορισμοί

Το πρόγραμμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή «Ιωάννινα», αναφέρεται γεωγραφικά στη χερσαία περιοχή η οποία περιορίζεται στα δυτικά από την ακτογραμμή και στα βορειοδυτικά από τα ελληνο-αλβανικά σύνορα, ενώ οι άλλες πλευρές της οριοθετούνται από τις συντεταγμένες του ακόλουθου πίνακα.

N	E
40° 10' 0"	20° 45' 0"
40° 05' 0"	20° 45' 0"
40° 05' 0"	20° 50' 0"
40° 00' 0"	20° 50' 0"
40° 00' 0"	20° 55' 0"
39° 55' 0"	20° 55' 0"
39° 55' 0"	21° 00' 0"
39° 50' 0"	21° 00' 0"
39° 50' 0"	21° 10' 0"
39° 35' 0"	21° 10' 0"
39° 35' 0"	20° 50' 0"
39° 30' 0"	20° 50' 0"
39° 30' 0"	20° 30' 0"
39° 25' 0"	20° 30' 0"
39° 25' 0"	20° 15' 0"
39° 30' 0"	20° 30' 0"
39° 25' 0"	20° 30' 0"
39° 25' 0"	20° 15' 0"
Δεδομένα Υδρογραφικής Υπηρεσίας Πολεμικού Ναυτικού, σύστημα αναφοράς UTM34, ελλειψοειδές Hayford ED50	

Η περιοχή έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων «Ιωάννινα» έχει συνολική έκταση 4200 km².

Στην περιοχή αυτή, οι δραστηριότητες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων περιορίζονται από θεσμικούς, χωρικούς και εποχικούς περιορισμούς βάσει της προτεινόμενης στη ΣΜΠΕ-Ι εναλλακτικής λύσης 3, ώστε:

- Να ικανοποιούνται οι νομοθετημένες απαιτήσεις διαφύλαξης προστατευόμενων και οικολογικά ευαίσθητων περιοχών.
- Να διατηρείται μια ζώνη προστασίας 300 m εκατέρωθεν του βασικού υδρογραφικού δικτύου της περιοχής και 350 m από την ακτογραμμή. Εντός της ζώνης αυτής δεν θα πρέπει να χωροθετηθούν γεωτρήσεις έρευνας, ανάπτυξης και παραγωγής, ούτε εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή αποθήκευσης. Η έκταση που καταλαμβάνει η προτεινόμενη ζώνη προστασίας είναι 354 km². Επίσης, θα πρέπει να περιοριστεί κατά το μέτρο του εφικτού η διέλευση αγωγών μεταφοράς υδρογονανθράκων.

- Να αποφεύγεται η διεξαγωγή γεωφυσικών και λοιπών ερευνητικών εργασιών σε χρονικές περιόδους που μπορούν να ενοχληθούν ενδημικά και αποδημητικά είδη πανίδας, άλλες οικονομικές δραστηριότητες εποχικού χαρακτήρα, κ.λπ.

A.II. Διάρθρωση προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Το πρόγραμμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων διακρίνεται σε δύο στάδια έρευνας και εκμετάλλευσης.

Το στάδιο έρευνας περιλαμβάνει γεωλογικές, γεωφυσικές, γεωτρητικές και κοιτασματολογικές έρευνες, όπως πυκνότερο δίκτυο δισδιάστατων και τρισδιάστατων σεισμικών διασκοπήσεων, όρυξη μιας ή περισσότερων γεωτρήσεων με στόχο τον εντοπισμό των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων και καθορισμός των εμπορικά εκμεταλλεύσιμων ποσοτήτων υδρογονανθράκων.

Το στάδιο εκμετάλλευσης περιλαμβάνει όρυξη γεωτρήσεων ανάπτυξης του κοιτάσματος, ανάπτυξη εγκαταστάσεων παραγωγής και δικτύου αγωγών μεταφοράς υδρογονανθράκων.

Μετά το πέρας της εκμετάλλευσης προβλέπεται η αποσυναρμολόγηση των γεωτρητικών εγκαταστάσεων και της υποδομής παραγωγής, η απομάκρυνσή τους και η αποκατάσταση της περιοχής.

B. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

B.I. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

Η διάρθρωση του προγράμματος σε στάδια και το περιεχόμενο των σταδίων αυτών βάσει της προτεινόμενης στη ΣΜΠΕ-Ι εναλλακτικής λύσης 3, ως πλαίσιο οργάνωσης της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή «Ιωάννινα», δεν χρειάζεται να υποστούν διαφοροποιήσεις για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης, δεδομένου ότι οι δυνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προγράμματος αφορούν στην υλοποίησή του και θα αντιμετωπισθούν με τους όρους, τους περιορισμούς και τις κατευθύνσεις που τίθενται ακολούθως για την έγκρισή του.

B.II. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

Για την πληρέστερη προστασία και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, η έγκριση του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν.

1. Η ολοκληρωμένη μέριμνα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πρέπει να ανατεθεί σε διακριτή Μονάδα Περιβάλλοντος. Η Μονάδα αυτή θα οργανωθεί και θα λειτουργεί με αποκλειστική ευθύνη του φορέα στον οποίο θα έχει παραχωρηθεί το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενώ θα επιβλέπεται από την Αρχή Σχεδιασμού.
2. Η ως άνω Μονάδα Περιβάλλοντος, θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι:
 - διαθέτει τις ευθύνες και αρμοδιότητες (περιλαμβανόμενης της θέσης της στο οργανόγραμμα) που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική παρέμβαση κατά το στάδιο του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της λειτουργίας κάθε έργου που θα προκύψει στο πλαίσιο του προγράμματος, καθώς και στις επακόλουθες φάσεις ολοκλήρωσης ή αποχώρησης,
 - προσανατολίζεται σε καθήκοντα περιβάλλοντος, τα οποία μπορούν να συνδυάζονται μόνο με θέματα ασφάλειας και υγείας του προσωπικού, διατηρώντας πάντως τη συγκεκριμένη μονάδα ανεξάρτητη από άλλες μονάδες του οργανογράμματος που προσανατολίζονται σε καθήκοντα τεχνικού ή οικονομικού χαρακτήρα,
 - στελεχώνεται με επαρκές σε πλήθος και κατάρτιση προσωπικό και
 - διαθέτει τις υποδομές και τους πόρους που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της.

Επιπλέον, η Μονάδα Περιβάλλοντος θα αποτελεί το σύνδεσμο επί όλων των περιβαλλοντικών θεμάτων με τις τοπικές κοινωνίες και τις αρμόδιες υπηρεσίες της διοίκησης.

3. Οι σεισμικές διασκοπίσεις του υπεδάφους («σεισμικές έρευνες») οι οποίες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία δεν υπάγονται σε υποχρέωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θα διεξάγονται υπό λεπτομερές πλέγμα μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος, το οποίο θα περιγραφεί σε κατάλληλο Περιβαλλοντικό Σχέδιο Δράσης (ΠΣΔ ή Environmental Action Plan – EAP) που θα πρέπει να ανταποκρίνεται τουλάχιστον στις απαιτήσεις της επόμενης παραγράφου.

Η αξιολόγηση και αποδοχή του ΠΣΔ, η οποία θα αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του και κατά συνέπεια για την έναρξη των ερευνών στις οποίες θα αφορά, θα πραγματοποιηθεί με τρόπο που να διασφαλίζει την ποιότητα του αποτελέσματος (π.χ. με την αξιολόγησή του από επιτροπή ειδικών) βάσει της τότε ισχύουσας νομοθεσίας για το περιβάλλον και την ασφάλεια των σχετικών δραστηριοτήτων.

4. Με το ΠΣΔ των «σεισμικών ερευνών» θα αποσκοπείται:
 - 4.1. Η βέλτιστη για το περιβάλλον επιλογή μεταξύ τεχνικά κατάλληλων μεθόδων πρόκλησης δονήσεων, ιδίως σε ότι αφορά την επιλογή μεταξύ ελεγχόμενων ήπιων εκρήξεων ή μηχανικού δονητή εδάφους.
 - 4.2. Η αποφυγή πρόκλησης ζημιών σε μνημεία και σε κτίρια.
 - 4.3. Η διευθέτηση των λεπτομερειών ως προς τις θέσεις και τους χρόνους των εκρήξεων ή δονήσεων, ώστε να προκαλείται η ελάχιστη δυνατή διατάραξη των οικολογικών λειτουργιών σε περιοχές με προστατευόμενο φυσικό περιβάλλον, καθώς και των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων σε αστικές και αγροτικές περιοχές.
 - 4.4. Στην περίπτωση ελεγχόμενων ήπιων εκρήξεων:
 - η τήρηση όλων των κανόνων ασφάλειας, ώστε να αποτρέπονται ατυχήματα με επίπτωση στο περιβάλλον,
 - η ρύθμιση των παραμέτρων (γομώσεις, βάθη κ.ά.) ώστε να ελαχιστοποιούνται οι μόνιμες αλλοιώσεις της επιφάνειας του εδάφους.
5. Ο σχεδιασμός και η χωροθέτηση των έργων έρευνας και ανάπτυξης θα πρέπει να συνοδεύεται από τεκμηρίωση συμμόρφωσης στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή του προγράμματος. Για τα έργα/δραστηριότητες που υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, η τεκμηρίωση αυτή θα αποτελεί μέρος της ΜΠΕ, ενώ για τα άλλα έργα θα πρέπει να εκπονείται ως διακριτή εργασία.
6. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα σημεία των ερευνητικών γεωτρήσεων εξαρτώνται πρωτίστως από τη θέση και τα χαρακτηριστικά του πιθανού κοιτάσματος, και επομένως οι δυνατότητες εναλλακτικών θέσεων είναι περιορισμένες, η έμφαση στη διασφάλιση επαρκούς επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας θα πρέπει στις περιπτώσεις αυτές να δίνεται, μέσω της αντίστοιχης ΜΠΕ, στις εξής κατευθύνσεις:
 - 6.1. Πλήρης αξιοποίηση των έστω και περιορισμένων δυνατοτήτων διαμόρφωσης και αξιολόγησης κατάλληλων εναλλακτικών λύσεων, ώστε να επιλέγεται κάθε φορά αυτή με το μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

- 6.2. Σχεδιασμός της εγκατάστασης και λειτουργίας της ερευνητικής γεώτρησης αξιοποιώντας τις καταλληλότερες εκ των ορθών πρακτικών πετρελαιικών πεδίων ("Good Oilfield Practices", βλ. παρ. 13 παρακάτω), ώστε σε περιοχές αυξημένης περιβαλλοντικής ευαισθησίας, να ελαχιστοποιείται η κατάληψη χώρου, οι κίνδυνοι πρόκλησης ατυχήματος με επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και οι επιπτώσεις στα ύδατα, στη δασική βλάστηση και στις συνθήκες διαβίωσης σημαντικών ειδών της τοπικής πανίδας.
7. Στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των υποστηρικτικών υποδομών που θα απαιτηθούν για όλες τις εργασίες και εγκαταστάσεις έρευνας και παραγωγής (π.χ. οδοί πρόσβασης, αγωγοί, ταμιευτήρες, άλλες υποστηρικτές κτιριακές και υπαίθριες εγκαταστάσεις κ.ά.) θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:
- 7.1. Ελαχιστοποίηση κατάληψης φυσικού περιβάλλοντος: Για παράδειγμα, το πλάτος των οδών πρόσβασης και των ζωνών εκατέρωθεν των αγωγών θα πρέπει εξαρχής να μην υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο, οι ταμιευτήρες θα πρέπει να χωροθετούνται κατά το δυνατόν σε εκτάσεις με χαμηλή ή/και αραιά βλάστηση και η συνολική διάταξη των εγκαταστάσεων θα πρέπει να σχεδιάζεται κατά τον πυκνότερο δυνατό τρόπο.
- 7.2. Τήρηση κανόνων και διαδικασιών ελαχιστοποίησης κινδύνων και οχλήσεων ως προς το φυσικό περιβάλλον: Για παράδειγμα, οι κινήσεις των οχημάτων, οι εργασίες στο δίκτυο των αγωγών όπως π.χ. επιθεώρηση, συντήρηση κ.ά., η διαχείριση πρώτων υλών και αποβλήτων, περιλαμβανόμενης της προσωρινής τους αποθήκευσης, θα πρέπει να εκτελούνται με προδιαγεγραμμένες διαδικασίες, στις οποίες θα έχουν ενσωματωθεί (i) λεπτομερείς κανόνες ασφάλειας (ii) πρόνοια για την αποφυγή οχλήσεων στα είδη της περιοχής και (iii) μέριμνα για την ελαχιστοποίηση της διατάραξης στις οικοσυστημικές λειτουργίες και ιδιότητες.
- 7.3. Εξαρχής λεπτομερείς προβλέψεις αποκατάστασης: Από το στάδιο σχεδιασμού και περιβαλλοντικής αδειοδότησης κάθε συνόλου υποστηρικτικών υποδομών, θα πρέπει να καθορίζονται οι λεπτομέρειες της αποκατάστασης του χώρου που θα ελευθερωθεί μετά την απομάκρυνση κάθε μη-μόνιμου έργου. Βασικές αρχές της αποκατάστασης θα πρέπει να είναι η επαναπόδοση εκτάσεων στο φυσικό περιβάλλον, η επαναφορά οικοσυστημικών ιδιοτήτων ή λειτουργιών που επηρεάστηκαν (π.χ. αποκατάσταση συνέχειας φυσικών περιοχών, επανεποίκηση εκτάσεων από την παρακείμενη φυτοκοινωνία κ.ά.). Στις λεπτομερείς προβλέψεις αποκατάστασης θα πρέπει να περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η εκτίμηση κόστους και η δέσμευση των σχετικών πιστώσεων.

8. Πριν από την έναρξη των ερευνητικών γεωτρήσεων, και εγκαίρως ώστε να ληφθούν υπόψη στις σχετικές ΜΠΕ, θα πρέπει να εκπονηθούν οι αντίστοιχες αναλύσεις περιβαλλοντικών κινδύνων και διαρροής πετρελαίου από ερευνητικές γεωτρήσεις (Exploration Well Environmental Risk and Oil Spill Contingency Analysis), όπως προτείνεται στην ενότητα 10.2 της ΣΜΠΕ-Ι.

Αντιστοίχως, πριν από τη λήψη οριστικών αποφάσεων σχετικά με τις παραμέτρους της εκμετάλλευσης, και εγκαίρως ώστε να ληφθούν υπόψη στις σχετικές ΜΠΕ, θα πρέπει να εκπονηθεί η εκτίμηση περιβαλλοντικών κινδύνων (environmental risk assessment) και η κοινωνικοοικονομική ανάλυση κόστους – οφέλους (social cost-benefit analysis) όπως προτείνεται στην ενότητα 10.3 της ΣΜΠΕ-Ι.

9. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ολοκλήρωση κάθε ερευνητικής γεώτρησης, θα πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις που θέτουν οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ασφάλειας των έργων και δραστηριοτήτων υδρογονανθράκων, ώστε να προλαμβάνονται στο μέγιστο πρακτικώς εφικτό βαθμό τα ατυχήματα με ενδεχόμενη επίπτωση στο περιβάλλον.
10. Πέραν των κινδύνων που σχετίζονται με τη φύση των γεωτρητικών εργασιών, υπό το πρίσμα της πρόληψης ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον, η ασφάλεια κάθε γεώτρησης θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της περιοχής όπως το έντονο ανάγλυφο και οι συνεπαγόμενες δυσχέρειες στην άμεση πρόσβαση, καθώς και οι χαμηλές θερμοκρασίες των ορεινών περιοχών.
11. Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο των παραπάνω απαιτήσεων ασφάλειας, ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ολοκλήρωση κάθε ερευνητικής γεώτρησης θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ακόλουθες απαιτήσεις και κατευθύνσεις:

11.1. Κατά το σχεδιασμό της γεώτρησης, θα πρέπει να ληφθεί λεπτομερής μέριμνα για την ανταπόκριση στις ακόλουθες απαιτήσεις:

- i) Ο σχεδιασμός θα πρέπει να εμπεριέχει κατάλληλες τεχνικές επιλογές και διαχειριστικές πρόνοιες που να διασφαλίζουν κατά σειρά:
- αντοχή στις όποιες πιέσεις ή άλλες δυνάμεις ενδέχεται να ασκηθούν κατά τη διενέργεια της γεώτρησης, ώστε εν τέλει να αποτραπεί στο μέγιστο πρακτικώς εφικτό βαθμό κάθε πιθανότητα ατυχήματος με επίπτωση στο περιβάλλον,
 - ελέγχους επαρκούς αναλυτικότητας και συχνότητας για την ικανοποιητική λειτουργία όλων των συστημάτων ασφάλειας, ιδίως σε

- ότι αφορά κρίσιμα συστήματα όπως π.χ. ο blow-out preventer, το choke manifold κ.ο.κ.,
- προβλέψεις κατάλληλων συστημάτων και σχεδίων δράσης για την ανταπόκριση σε έκτακτα περιστατικά, όπως διαφυγή H₂S κ.ά.
 - υποδομή και διαδικασίες συγκέντρωσης των αποβλήτων της γεώτρησης, ώστε να είναι εφικτή η προεπεξεργασία τους (π.χ. διαχωρισμοί) και η κατάλληλη διάθεσή τους, ανάλογα με τη φύση τους και το βαθμό επιβάρυνσής τους από τοξικές, επικίνδυνες ή περιβαλλοντικά επιβλαβείς ουσίες.
 - περιορισμός στις απολύτως απαραίτητες διαστάσεις, της αρχικής φάσης της γεώτρησης (riserless drilling).
- ii) Η διατρητική ιλύς (πολφός) που θα χρησιμοποιείται σε όλες τις φάσεις της γεώτρησης, θα πρέπει να είναι υδατικής βάσης.
- iii) Η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης θα πρέπει να είναι πλήρης και διαρκής, τουλάχιστον διαμέσου:
- εκπόνησης και έγκρισης των κατάλληλων σχεδίων που θα καλύπτουν τις σχετικές απαιτήσεις της νομοθεσίας,
 - διατήρησης επιτόπου και σε άμεση ετοιμότητα χρήσης, όλου του εξοπλισμού που απαιτείται από τα παραπάνω σχέδια,
 - προγραμματισμού διενέργειας ασκήσεων με συχνότητα και διοργάνωση που να καθιστούν αποτελεσματική την ανταπόκριση του προσωπικού στην αντιμετώπιση των περιστατικών ρύπανσης.
- iv) Για τις δοκιμές καύσης, θα πρέπει να προβλεφθεί χρήση καυστήρων υψηλής απόδοσης, εξοπλισμένων με διατάξεις ελαχιστοποίησης των εκπεμπόμενων αέριων ρύπων.
- v) Για τη διάθεση των θρυμμάτων (υλικών του πυθμένα που θα αφαιρεί το γεωτρώπανο), θα προσδιοριστεί κατάλληλος χώρος, χαμηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, η περιβαλλοντική αδειοδότηση του οποίου θα αποτελέσει μέρος της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του συνολικού έργου της γεώτρησης.

11.2. Κατά την υλοποίηση κάθε ερευνητικής γεώτρησης, εφαρμόζονται λεπτομερώς και χωρίς αποκλίσεις, μέσω συστήματος ελέγχου εφαρμογής και σχετικών καταγραφών, οι πρόνοιες, οι επιλογές και τα αποτελέσματα του σταδίου σχεδιασμού, ώστε η μέριμνα για το περιβάλλον που ενσωματώθηκε στο στάδιο αυτό (περιλαμβανόμενων των υποχρεώσεων εκ των περιβαλλοντικών όρων) να λάβει έμπρακτη μορφή. Επιπροσθέτως:

- i) Δεν θα αποτίθεται στο τοπικό έδαφος κανένα άλλο είδος υλικού ή ουσίας πέραν των εδαφικής φύσης θρυμμάτων που θα αφαιρεί το γεωτρύπανο. Τα υλικά αυτά θα διαχωρίζονται από τα ρευστά της γεώτρησης με τη χρήση των πλέον σύγχρονων λύσεων και θα διατίθενται στο χώρο που θα έχει προκαθοριστεί και αδειοδοτηθεί κατά τα παραπάνω. Όλα τα υπόλοιπα υλικά και ουσίες θα συλλέγονται και θα μεταφέρονται προς διάθεση με επιτρεπόμενους από τη νομοθεσία των αποβλήτων τρόπους.
- ii) Η εκτέλεση και διαχείριση των επιμέρους εργασιών (π.χ. εισπιέσεις ενεμάτων και άλλες εργασίες στεγάνωσης, δοκιμές καύσης, συντηρήσεις κ.ά.) θα πρέπει να οργανωθούν και να εκτελούνται με την ελάχιστη δυνατή περιβαλλοντική επίδραση, μέσω μέτρων που θα αποτελέσουν ειδική ενότητα της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της σχετικής έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
- iii) Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η επίδραση στις ανθρωπογενείς λειτουργίες της άμεσης περιοχής.

11.3. Η αποχώρηση από κάθε γεώτρηση προϋποθέτει τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων ώστε να αποτρέπονται πλήρως πιθανές περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να κινούνται στο υψηλότερο διαθέσιμο επίπεδο τεχνολογικών λύσεων και θα αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής ενότητας της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της σχετικής έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

12. Εφόσον οριστικοποιηθούν οι προοπτικές παραγωγής, η ανάπτυξη του κοιτάσματος θα πρέπει να σχεδιασθεί ενσωματώνοντας λεπτομερή μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό:
 - 12.1. Οι κεντρικές αποφάσεις ανάπτυξης, όπως π.χ. αυτές που αφορούν το γενικό τύπο της κύριας εγκατάστασης, τη θέση της, τη διάταξη των γεωτρήσεων της φάσης παραγωγής κ.ά., θα ληφθούν κατόπιν πολυκριτηριακής ανάλυσης, στην οποία τα περιβαλλοντικά ζητήματα θα συμμετάσχουν με συντελεστές βαρύτητας.
 - 12.2. Όλες οι εναλλακτικές λύσεις που θα αξιολογηθούν στις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, θα πρέπει να χαρακτηρίζονται (στο σύνολο των έργων και εγκαταστάσεων ανάπτυξης- παραγωγής) από επαρκή βαθμό ασφάλειας σύμφωνα με τις ειδικές προς το θέμα αυτό εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και έχοντας αξιοποιήσει τις πλέον πρόσφατες (κατά το χρόνο σχεδιασμού τους) εξελίξεις της τεχνολογίας του τομέα.
 - 12.3. Ο λεπτομερέστερος σχεδιασμός που θα ακολουθήσει τις ως άνω αποφάσεις, θα πρέπει να ανταποκρίνεται με αναλυτικό τρόπο στις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής υποδοχής των έργων και εγκαταστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα που είτε θα έχουν προσφάτως συλλεγεί από το σύστημα παρακολούθησης (βλ. ενότητα Γ παρούσας απόφασης, σελ. 14 κ.ε.) είτε θα καταγραφούν μέσω ειδικών μελετών βάσης προ της εκάστοτε ΜΠΕ.
13. Οι περιβαλλοντικές διαστάσεις των εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων ανάπτυξης και παραγωγής, όπως αυτές θα σχεδιασθούν από το φορέα εκμετάλλευσης και θα αδειοδοτηθούν περιβαλλοντικά κατά την ισχύουσα τότε νομοθεσία, θα πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως στις διεθνείς ορθές πρακτικές πεδίων υδρογονανθράκων ("Good Oilfield Practices"). Όπου οι πρακτικές αυτές περιλαμβάνουν εύρος διαθέσιμων λύσεων, θα πρέπει να προτιμάται η καλύτερη δυνατή για το περιβάλλον επιλογή. Η συμμόρφωση με τα παραπάνω θα πρέπει να τεκμηριώνεται αναλυτικά στις σχετικές ΜΠΕ.
14. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ολοκλήρωση κάθε παραγωγικής γεώτρησης θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που τέθηκαν παραπάνω (παρ. 9, 10 και 11) για τις ερευνητικές γεωτρήσεις.
15. Η εφαρμογή των προτάσεων, κατευθύνσεων και μέτρων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών ζητημάτων του προγράμματος που διατυπώνονται στην ενότητα 8.1 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Γ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος

1. Για την παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα, βάσει των ακόλουθων αρχών:
 - 1.1. Η παρακολούθηση θα αφορά τόσο την κατάσταση του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή επιρροής των εργασιών έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων όσο και στις άμεσες περιοχές επίδρασης.
 - 1.2. Για τους σκοπούς της παρακολούθησης, ως ευρύτερη περιοχή νοείται τουλάχιστον ολόκληρη η εκάστοτε ενεργή περιοχή παραχώρησης δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης. Στην περιοχή αυτή, θα πρέπει να καταγράφονται
 - μεγέθη και ιδιότητες των βασικών τομέων του φυσικού περιβάλλοντος, όπως κυρίως η ατμόσφαιρα, το έδαφος, τα ύδατα, η χλωρίδα, η πανίδα και η κατάσταση των προστατευόμενων περιοχών,
 - στοιχεία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, όπως αυτά που αφορούν στην πληθυσμιακή και παραγωγική διάρθρωση, στις θεσμοθετημένες χρήσεις γης οικιστικού και παραγωγικού χαρακτήρα, στα έργα υποδομής, καθώς και στους βασικούς κλάδους της περιοχής όπως η ζωική παραγωγή και ο τουρισμός.
 - 1.3. Στην άμεση περιοχή, η παρακολούθηση θα πρέπει να αφορά όλα τα παραπάνω και επιπροσθέτως να περιλαμβάνει μεγέθη και δείκτες που αφορούν
 - εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων που θα έχουν εγκριθεί για κάθε επιμέρους έργο,
 - τήρηση των διαδικασιών ασφάλειας που αφορούν σε πρόληψη ατυχήματος με επίπτωση στο περιβάλλον.
 - 1.4. Η χωρική και χρονική πυκνότητα των καταγραφών, καθώς και τα μέσα διεξαγωγής τους θα πρέπει να επιλεγούν σε αντιστοιχία με την κλίμακα των προς παρακολούθηση φαινομένων και παραμέτρων, με τις κατάλληλες διαφοροποιήσεις μεταξύ άμεσης και ευρύτερης περιοχής. Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να διεξάγεται σε ετήσια βάση. Στη διάρκεια κάθε έτους θα πρέπει να συλλέγονται στοιχεία σε τακτικότερη βάση, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτύπωση τάσεων με συντομότερη χρονική εξέλιξη.

- 1.5. Ως βασικά μεγέθη της παρακολούθησης θα χρησιμοποιούνται περιβαλλοντικοί δείκτες, οι οποίοι θα αντιπροσωπεύουν με περιεκτικό τρόπο σημαντικές πτυχές των εξελίξεων ως προς το περιβάλλον
2. Η παρακολούθηση θα διεξάγεται με ευθύνη της Μονάδας Περιβάλλοντος που προβλέφθηκε στην παράγραφο Β.ΙΙ.1.
3. Το σύστημα παρακολούθησης θα πρέπει να σχεδιασθεί από τη Μονάδα Περιβάλλοντος και να γνωστοποιηθεί στην Αρχή Σχεδιασμού, η οποία κατά την κρίση της ή και μετά από γνωμοδοτήσεις αρμόδιων Υπηρεσιών ή ειδικών για την περίπτωση επιτροπών, μπορεί να ζητήσει αλλαγές ή βελτιώσεις.
4. Ο τελικός καθορισμός του συνόλου των δεικτών που θα παρακολουθούνται, θα αποτελέσει αντικείμενο της εκπόνησης του προγράμματος παρακολούθησης. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, μπορούν να καταγράφονται οι ακόλουθοι δείκτες:
 - 4.1. Δείκτες ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, οι οποίοι θα αφορούν
 - σε μετεωρολογικές ιδιότητες του μικροκλίματος στις περιοχές των έργων του προγράμματος (οι οποίες επιπροσθέτως της περιβαλλοντικής τους σημασίας, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τον υπολογισμό της κατεύθυνσης και της απόστασης μεταφοράς εκλυόμενων στην ατμόσφαιρα ουσιών, είτε κατά την κανονική λειτουργία είτε ως αποτέλεσμα ατυχήματος),
 - σε εκπομπές ουσιών από τα έργα του προγράμματος,
 - σε συγκεντρώσεις αέριων ρύπων στην άμεση και ευρύτερη περιοχή, τουλάχιστον για όλες τις ουσίες για τις οποίες ισχύουν οριακές τιμές.
 - 4.2. Δείκτες εδάφους, οι οποίοι θα ποσοτικοποιούν τις επιπτώσεις από τα έργα του προγράμματος στη άμεση περιοχή επιρροής, με αναφορά μεταξύ άλλων σε εκτάσεις που καταλήφθηκαν, όγκους εδαφικού υλικού που μετακινήθηκαν, εκτάσεις που αποκαταστάθηκαν, ποιοτικά χαρακτηριστικά εδάφους γύρω από τα έργα κ.ά.
 - 4.3. Δείκτες υδάτων, που θα εξετάζουν ενδεχόμενες μεταβολές στην ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων νερών της άμεσης και ευρύτερης περιοχής.
 - 4.4. Δείκτες χλωρίδας και πανίδας, οι οποίοι θα αντιπροσωπεύουν τις μεταβολές στο φυσικό περιβάλλον της άμεσης και ευρύτερης περιοχής, με έμφαση στις δασικές περιοχές.

- 4.5. Δείκτες προστατευόμενων περιοχών, αξιοποιώντας και αποτελέσματα της διαχείρισης και παρακολούθησης που διεξάγεται εντός των περιοχών αυτών από τους Φορείς Διαχείρισης.
- 4.6. Δείκτες ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, οι οποίοι θα καταγράφουν την κατάσταση, τις τάσεις και την επίδραση των έργων του προγράμματος:
- στην κατανομή (χωρικά και χρονικά) του πληθυσμού στην ευρύτερη περιοχή,
 - στην παραγωγική διάρθρωση της τοπικής οικονομίας,
 - στις θεσμοθετημένες χρήσεις γης οικιστικού και παραγωγικού χαρακτήρα,
 - στα έργα υποδομής,
 - στους βασικούς κλάδους της περιοχής όπως η ζωική παραγωγή και ο τουρισμός.
- 4.7. Δείκτες εξέλιξης της εφαρμογής του προγράμματος, με όρους έργων και εργασιών που υλοποιήθηκαν, καθώς και όσων προγραμματίζονται για το επόμενο έτος.
5. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του προγράμματος, θα συγκροτούνται σε ετήσια έκθεση, στην οποία επίσης θα πραγματοποιείται και αξιολόγησή τους, καθώς και προτάσεις για τις ενδεχομένως απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες. Η έκθεση αυτή θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της σε ιστοσελίδα που οφείλει να διατηρεί η Μονάδα Περιβάλλοντος. Στην ίδια ιστοσελίδα θα πρέπει να δίδεται η δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει ενυπογράφως τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.
6. Η εφαρμογή των προτάσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης που διατυπώνονται στην ενότητα 8.2 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Δ. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει έως την 31^η Δεκεμβρίου 2033.

Σε περίπτωση τροποποίησης του προγράμματος, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην κ.υ.α. με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225).

Ε. Δημοσιοποίηση και άλλες διατάξεις

Η Αρχή Σχεδιασμού (Διεύθυνση Πετρελαϊκής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής) προβαίνει, εντός δέκα ημερών από την παραλαβή της παρούσας, σε δημοσιοποίησή της για την ενημέρωση του κοινού, με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες εθνικής εμβέλειας, καθώς και με δημοσίευση της παρούσας στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου.

Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**Ι. ΜΑΝΙΑΤΗΣ****Πινάκας Αποδεικτών**

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
 - α) Διεύθυνση Πετρελαϊκής Πολιτικής
Μεσογείων 119, 10192 Αθήνα
 - β) Διεύθυνση Χωροταξίας
Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα
 - γ) Διεύθυνση Ελέγχου, Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου
Πατησίων 147, 11251 Αθήνα
 - δ) Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού
Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
Μεσογείων και Τρικάλων 36, 11526 Αθήνα
 - ε) Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας
Χαλκοκονδύλη 31, 10164 Αθήνα
2. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Γραφείο Γενικής Γραμματέα Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82 Αθήνα

3. Υπουργείο Τουρισμού
Γραφείο Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Ανάπτυξης
Αμαλίας 12, 10557Αθήνα
4. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου
5^ο χλμ Ιωαννίνων-Κοζάνης, 45445 Ιωάννινα
5. Περιφέρεια Ηπείρου
Περιφερειακό Συμβούλιο
Διοικητήριο, Πλατεία Πύρρου 1, Ιωάννινα

Εσωτερική Διανομή

1. ΕΥΠΕ
2. Χρον. Αρχείο
3. Τμήμα Α΄
4. Α. Κουλίδης

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΠΡΑΞΗ